

Sgiliau Hanfodol Cymru

CYFATHREBU

Nodiadau pwysig:

1. Mae pob lefel o'r sgil yn ymgorffori'r lefelau blaenorol ac yn adeiladu arny'n nhw.
2. Rhaid darllen y ddogfen hon ochr yn ochr â'r dogfennau 'Ymhelaethu ar ofynion y dystiolaeth' a 'Diffiniadau Gorfodol Cyfathrebu' sy'n rhoi manylion mandadol am bob cydran ac sy'n rhan hanfodol o'r safonau.

Lefel 3

Mae hyn yn golygu arddangos eich sgiliau wrth:

- siarad a gwranddo
- darllen
- ysgrifennu

mewn cyd-destunau cyfarwydd a llai cyfarwydd, rhai ohonynt yn gorfod bod yn ffurfiol, yn gysylltiedig ag addysg, hyfforddiant, gwaith a swyddogaethau cymdeithasol.

C3.1 Siarad a gwranddo

Mae'n rhaid i chi roi tystiolaeth eich bod chi'n medru:

C3.1.1

Deall ac ymateb i'r iaith a siaredir am ystod o dopigau ac mewn ystod o gyd-destunau.

C3.1.2

Siarad i gyfathrebu

- gwybodaeth
- teimladau
- barn
- cwestiynau
- cyfarwyddiadau cymhleth

am ystod o dopigau cyfarwydd ac anghyfarwydd, gan ddefnyddio iaith a chyfathrebu dieiriau priodol, ac mewn ystod o gyd-destunau.

C3.1.3

- (a) Cymryd rhan mewn trafodaethau ffurfiol gyda dau neu fwy o bobl eraill
- (b) Rhoi cyflwyniad/sgwrs am o leiaf wyth munud.

Er mwyn dangos eich bod chi'n gymwys, mae angen i chi wybod sut i:

- ganfod manylion a gwybodaeth berthnasol o esboniadau, cyfarwyddiadau, trafodaethau a chyflwyniadau cymhleth
  - deall a dilyn esboniadau a chyfarwyddiadau manwl mewn ystod o dopigau mewn cyd-destunau cyfarwydd a llai cyfarwydd
  - ymateb yn adeiladol i feirniadaeth
  - defnyddio strategaethau i ddangos eich bod yn gwranddo ac i egluro a chadarnhau eich bod yn deall
  - adnabod bwriadau'r siaradwr
-

- defnyddio geirfa a mynegiant arbenigol, amrywiol a phriodol sy'n addas i'ch pynciau, pwrpasau a'ch sefyllfa chi
- cadarnhau bod y gwrandäwr/gwrandawyr yn deall ystyr yr hyn yr ydych yn ei fynegi
- addasu'ch iaith a'r hyn yr ydych yn ei ddweud i weddu i bynciau, pwrpasau a sefyllfaoedd gwahanol
- rhoi adborth adeiladol

-
- paratoi ar gyfer trafodaethau fel y gallwch ddweud pethau a darparu gwybodaeth sy'n berthnasol i'r pwnc a phwrpas y drafodaeth
  - cymryd rhan mewn trafodaeth grŵp bwrpasol ar bwnc cymhleth er mwyn gweithio tuag at gytundeb
  - cyfrannu'n glir a pherthnasol mewn modd sy'n addas i'ch pwrpas a'ch sefyllfa chi
  - datblygu pwyntiau a syniadau, gan ddangos ymwybyddiaeth sensitif o deimladau, credoau a barn pobl eraill
  - annog eraill i gyfrannu

-
- paratoi eich sgwrs/cyflwyniad gan sicrhau ei bod/ei fod yn addas i'ch pwrpas
  - casglu ynghyd gwybodaeth o'ch darllen ac o ffynonellau eraill er mwyn cyflwyno eich dehongliad eich hun i fod yn addas i'ch pwrpas
  - siarad yn glir a defnyddio iaith ac arddull cyflwyno sy'n addas i'ch pwrpas, cymhlethdod y pwnc, ffurfioldeb y sefyllfa ac anghenion y gynulleidfa
  - trefnu'r hyn sydd gennych i'w ddweud er mwyn symud yn rhesymegol o'r naill ran i'r nesaf yn eich cyflwyniad
  - defnyddio amrywiaeth o dechnegau i gyfathrebu â'r gynulleidfa, gan ddefnyddio delweddau a deunyddiau eraill i gefnogi neu ychwanegu at yr hyn yr ydych yn ei ddweud.

C3.2 Darllen

Mae'n rhaid i chi roi tystiolaeth eich bod chi'n medru:

C3.2.1

Darllen, deall a chyfodod gwybodaeth o ddau destun o leiaf am yr un pwnc.

Rhaid i bob testun gynnwys o leiaf 1,000 o eiriau. Rhaid i o leiaf *un* testun gynnwys rhesymeg neu wybodaeth gymhleth, a rhaid i o leiaf *un* testun gynnwys delwedd.

Er mwyn dangos eich bod chi'n gymwys, mae angen i chi wybod sut i:

- ddarllen a deall geirfa arbenigol a chymhleth
- canfod y prif bwyntiau, y syniadau, a thrywydd y ddadl a'r ymresymu sydd mewn testunau a delweddau, gan gynnwys yr hyn sydd ynghudd ynddynt
- cydnabod pwrpas a bwriadau'r awdur, a deall ystyr a awgrymir yn hytrach na'i ddweud
- dod o hyd i wybodaeth gan ddefnyddio systemau trefnu, a'i deall
- dod o hyd i ystyr geiriau ac ymadroddion anghyfarwydd gan ddefnyddio deunyddiau cyfeiriol
- cymharu adroddiadau ac adnabod barn a gogwydd posibl ynddynt
- dewis ac archwilio ystod o destunau cymhleth gwahanol i gael gwybodaeth berthnasol
- archwilio a deall gwybodaeth gymhleth a llinellau ymresymu cymhleth mewn testunau

- gofyn i eraill pan rydych yn ansicr ynglŷn â'r hyn yr ydych wedi'i ddarllen.

C3.3 Ysgrifennu

Mae'n rhaid i chi roi tystiolaeth eich bod chi'n medru:

C3.3.1

Ysgrifennu dau fath gwahanol o destunau, y naill a'r llall yn rhoi gwybodaeth wahanol i gynulleidfaedd gwahanol ynglŷn â phynciau cymhleth mewn ffurfiau priodol, a chan ddefnyddio iaith sy'n addas i'ch pwrpas a'ch cynulleidfa.

Rhaid i *un* testun gynnwys o leiaf 1,000 o eiriau.

Er mwyn dangos eich bod chi'n gymwys, mae angen i chi wybod sut i:

- gasglu ynghyd gwybodaeth o'ch darllen ac o ffynonellau eraill er mwyn cyflwyno'ch dehongliad eich hun i fod yn addas i'ch pwrpas
- cynllunio a drafftio'r ysgrifennu
- dewis a defnyddio ffurfiau ac arddulliau ysgrifennu sy'n addas i'ch pwrpas, eich cynulleidfa a chymhlethdod y pwnc
- trefnu'r deunydd yn gydlynol er mwyn iddo fod yn addas i hyd, cymhlethdod a phwrpas eich testun
- defnyddio gramadeg yn gywir
- atalnodi'n gywir
- sillafu geiriau yn gywir
- defnyddio treigladau
- dewis a defnyddio arddull a chywair sy'n addas i'ch cynulleidfa, y ffurfioldeb sydd ei angen a natur y pwnc
- cyflwyno gwybodaeth a syniadau mewn dilyniant rhesymegol neu berswadiol
- cynhyrchu testun sy'n ddarllenadwy
- gwneud eich ystyr yn glir
- gwirio a lle y bo angen diwygio eich testunau.

Datganiad mynediad

Efallai na fydd ymgeiswyr ag anabledau penodol yn gallu dangos eu bod yn gymwys drwy gyflwyno yr holl dystiolaeth yn y dull a nodir yn y safonau hyn.

Ar gyfer yr ymgeiswyr hyn gellir gwneud addasiadau rhesymol i ofynion y dystiolaeth lle bo hynny'n briodol. Mewn rhai achosion, mae'n bosib y gellir caniatáu eithrio. Ceir manylion pellach am addasiadau rhesymol ac eithrio ar gyfer ymgeiswyr ag anabledau penodol mewn dogfen ar wahân ar ymhelaethu.